

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

5 De simonia, quae in dandis, vel accipiendis ordinibus committitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

Alia quaestiones de eadem re dissoluntur.

CAPVT IV.

Primo quaeritur, An liceat matrimonium contrahentibus, pecuniam, tanquam pretium dare, & accipere? Respondet S. Thomas 2. 2. *quæst. art. 2. ad sextum*, non esse licitum, matrimonium pretio contrahente, quatenus est sacramentum, sed quatenus est officium naturæ. Vnde in nuptijs viro datur dos, vt matrimonij, quod est officium naturæ, onera sustineat.

Item donatio propter nuptias, quam facit vir vxori, est ad mutuam beneuolentiam conciliandam, ad amorem excitandum, fouendum, & conseruandum. Sic enim coniuges in officio continentur.

Secundò quaeritur, An liceat sacerdoti pecuniam exigere, & accipere, eo quod nuptiarum benedictionem sacram coniuugibus impendit? *cap. Cum in Ecclesia, & cap. Suam nobis de Simonia*, penitus prohibetur, vt ratione benedictionis nubentium aliquid accipiatur. Iure sanè optimo Panormitanus Glossam confutat, dicentem: licet pro matrimonio aliquid dare, vel accipere, non sit peccatum. 1. *quæst. 1. cap. Quidquid, & 31. quæst. 11. c. Honorantur*, quoniam matrimonium sacramentum quidem est, sed per ipsum gratia non confertur. 32. *quæst. 1. cap. Nuptia, & in eadem causa, quæst. 2. c. connubia*. Pro benedictionibus vero nubentium aliquid accipi prohibetur; quia per eas gratia confertur.

Vnde, inquit, est argumentum, quod non idem iuris est in accessorio, quod in principali. Hæc Glossa. In quibus errat.

Primò cum ait per matrimonium non dari gratiam, est enim verè, & propriè nouæ legis sacramentum.

Secundò ait: Si benedictio nubentium non esset sacramentum, & gratiam non daret, posset portio dari, & accipi.

Reuera benedictio nubentium sacramentum non est, sed sacra, & solennis matrimonij caremonia ab Ecclesia instituta. Et quamuis sacramentum non sit, nequit dari, & accipi portio; quia est res sacra, & matrimonio, tanquam sacramento annexa.

Quæres, An liceat sacerdoti, ad quem pertinet nubentibus benedictionem impertire, pecuniam exigere ab eo sacerdote, cui dat facultatem nubentibus benedicendi.

Distingendum est: Aut exigit tanquam partem eius, quod sponte offertur à nubentibus, aut tanquam pretium facultatis à se alteri datæ.

Si primum, simoniæ crimen non admittit, quia facultatem non vendit.

Si secundum, Simoniæ labe inficitur; quia est venditor facultatis, quam impertit.

Idem dicendum est de facultate, quam sacerdos alteri concedit, vt possit penitentium confessiones audire, vel alia sacramenta administrare.

In his autem omnibus semper est abstinendum ab eo, quod mali speciem habet: talis enim sacerdos merito creditur facultatem pretio vendere.

Tertiò quaeritur, An si sacerdos Simoniæ crimen committat, cum absolutionem impendit alicui recepta ab eo pecunia? S. Thomas 2. 2. *quæst. 100. art. 2. ad tertium*, ita distinguit: Si pecuniam accipiat, vt pretium absolutionis, Simoniæus est. Et idem dicendum est, si ex pacto antecedente pecuniam accipiat: idem quoque, si antequam peccatorum confessionem audiat, vel penitentem absoluat, pecuniam exigat.

Si vero, inquit Sanctus Thomas, pecuniam soluat is qui absoluitur, in penam peccati à se commissi, tunc nullum est simoniæ crimen: quia pecunia datur, & accipitur non vt pretium absolutionis, sed ob penam peccati, is enim, qui peccauit, suæ culpæ pec-

nam meretur. Et sicut ei possunt ieiuniorum, vel peregrinationum onera imponi: sic etiam multa pecuniaria. Sed cauere debet Episcopus, vel sacerdos ab specie mali, ne cupiditati potius, quam correctioni id tribuatur.

Sed quaerat aliquis, An licita sit huiusmodi pena, non solum cum peccator absoluitur ab excommunicationis, vel interdicti sententia, aut vinculo, sed etiam cum absoluitur à peccatis? Respondit Siluester in *verbis Simonia, quæst. 8. vers. 4.* cum Hostiensis, & Paludani, esse licitum: quamuis S. Thomas *loco prefato* potius loqui videtur de absolutione ab Ecclesiastica censura, quam à peccatis. Sic enim ait: Pecunia non exigitur ab eo, qui absoluitur quasi pretium absolutionis, sed quasi pena culpæ præcedentis, pro qua fuit excommunicatus, sic ille. Ceterum idem iuris esse videtur, cum pena imponitur penitenti, qui à peccatis absoluitur.

Illud etiam roget quispiam, An sacerdos simoniæ labe inficiatur, qui Parochiano suo facultatem, qua possit alteri confiteri, sine pretio non impertit? Respondeo cum Siluestro *loco citato*, distinguendum esse. Aut enim recipit pecuniam tanquam pretium facultatis concessæ, & tunc est Simoniæus: aut tanquam partem eius, quod Parochianus esset alteri sacerdoti sponte sua daturus, & tunc nihil Simoniæum admittit.

Quartò quaeritur, An Sacerdos sit Simoniæus, qui potius audit confessionem huius, vel illius penitentis, à quo aliquid se receptorum sperat, quam alterius, quem credit nihil oblatum. Siluester *loco citato, num. 3. in 3. Regula* distinguit: Aut erat alias auditurus confessiones, & sic Simoniæ non committit; quia non accipit pecuniam tanquam pretium sacramenti, nec tanquam lucrum, spe cuius principaliter confessiones audiat; sed tanquam lucrum, quo facilius, & libentius promouetur ad audiendum huius, vel illius confessionem. Aut non erat alioqui confessiones auditurus, & tunc Simoniæus est, quia principaliter spe lucri, & cupiditate audit confessionem, *cap. Quam pio. 1. quæst. 2.* Præterea, qui ratione sui officij cogitur audire gratis penitentium confessiones, nihil lucri potest exigere.

De Simonia, que in dandis, vel accipiendis ordinibus aliquando committitur.

CAPVT V.

In conferendis, & recipiendis ordinibus interueniunt potissimum tres personæ, videlicet persona Episcopi conferentis, & eius qui recipit, & ministri, cuiusmodi est examinatio promouendorum ad Ordines, & Notarius, qui describit in charta nomina ordinandorum, vel scribit literas dimissorias, vel testimoniales.

Deinde appellatione ordinum in præsentî loco, intelliguntur quatuor etiam ordines Minores, & ea, quæ vocantur clericalis tonsura; hæc enim etiam in iure canonico dicitur ordo, *cap. Cum coningat, de arate, & qualitate ordinum.*

Primò quaeritur, An si Episcopus litteras dimissorias dederit pecunia recepta, Simoniæ crimen incurrat? Respondeo, cum incurret; quia per litteras dimissorias quis ius acquirit, vt possit ab alieno Episcopo ordinari. Idem dicendum est, si Episcopus testimoniales litteras pecunia dederit ordinato clerico, quibus testatur Episcopus se eum clericum ordinasse, vt vbique pro ordinato haberetur.

In Concilio Tridentino *sess. 21. cap. 1. De reformatione* statutum est in hunc modum: (Quoniam ab Ecclesiastico ordine omnis auaritiæ suspicio abesse debet; nihil pro collatione quorumcumque ordinum, etiam clericalis tonsuræ, nec pro literis dimissorijs, aut testimonialibus, nec pro sigillo, nec alia quacumque ex causa, etiam sponte obla-

oblatum, Episcopi, & alij ordinum collatores, aut eorum ministri, quouis pretextu accipiant. Notarij vero in ijs tantum locis, in quibus non viget laudabilis consuetudo nihil accipiendi pro literis dimissorijs, aut testimonialibus, decimam tantum vnius aurei partem accipere possint, dummodo eis nullum salarium sit constitutum pro officio exercendo: nec Episcopo ex notarij commodis aliquod emolumentum ex eisdem ordinum collationibus directe, vel indirecte provenire possit. Tunc enim gratis operam suam eos præstare omnino teneri decernit: contrarias taxas, ac statuta, & consuetudines etiam immemorabiles quorumcumque locorum, quæ potius abusus, & corruptelæ, simoniacæ prauitati fauentes, nuncupari possunt, penitus cessando, & interdicendo. Et qui secus fecerint, tam dantes, quam accipientes, vltra diuinam vltionem, pœnas iure inflictas, ipso facto incurrant. Sic ibi.

Eiusmodi vero pœnæ continentur in cap. *Placuit*, & cap. *Si quis Episcopus*. 1. *quæst. 1. Ex concilio Chalcedonensi*, cap. 2.

Post huiusmodi Concilij Tridentini decretum, locum habere non potest sententia Glossæ in cap. 1. *De simonia*, asserentis, Notarium, si publicum stipendium non habeat, posse licite aliquid accipere sponte oblatum: quæ sententia communis fuit id temporis consensu accepta. Sic etiam Innocentius, *Hofienfis, Abbas* in cap. 1. *De simonia, Angelus in verbo Simonia*, 3. num. 22. *Silu. cod. verb. quæst. 8.* At Trident. Concilium non permittit, vt accipiat, nisi decimam vnius aurei partem, quo literis dimissorijs, vel testimonialibus, vt supra ostendimus.

Item huiusmodi decreto derogatum est ex parte iuri communi, in cap. *sicut Episcopus*. 1. *quæst. 1. vbi habetur*: (Is autem, qui ordinatus fuerit, si non ex pacto, neque exactus, ac petitus, post acceptas chartas, & pallium offerre aliquid cui libet ex clero gratiæ tantummodo causa voluerit; hoc accipi nullo modo prohibemus: quia eius oblatio nullam culpæ maculam ingerit, quæ non ex ambientis petitione processit.)

Sed Tridentina Synodus etiam sponte oblatum, Episcopos, & alios ordinum collatores, aut eorum ministros quouis pretextu accipere prohibet: & Notarijs solum promittit, vt pro singulis literis dimissorijs, aut testimonialibus decimam tantum vnius aurei partem accipere queant, & hanc in ijs tantummodo locis, in quibus non viget laudabilis consuetudo nihil accipiendi, & dummodo nullum salarium sit eis constitutum pro officio exercendo.

Secundò quaeritur, An simoniæ crimen contraxerit is, qui pactum fecit cum alio clerico beneficiario, vt ad titulum illius beneficii ordinari posset, ei pollicitus se seruatorem illum in demum? Respondeo, eum simoniæ crimen committere. In cap. *per duas 3. de simonia* habetur sic: (Cum quidam vellet in Subdiaconum ordinari, & certum titulum non haberet: quemdam presb. t. ordinari, vt ipsum ad Ecclesiæ suæ titulum præsentaret. Quod cum ille facere recusaret, ipse illi sermiter repromisit, quod nunquam, si præsentaret eundem in Ecclesiâ suâ, aliquam peteret portionem; & sic ad præsentationem eius extrit ordinatus: nec se in hoc exegisse aliquid illicitum intellexit. Nisi eum eo, inquit Pontifex, fuerit misericorditer dispensatum, nec ad superiores ascendere, nec in suscepto debet ordine ministrare.) Sic ibi.

Item dicendum est de eo, qui ordinem sacrum suscepit, promittens patrono, qui illum præsentauit, vel ordinato, qui eum ordinauit, se nunquam ab eo aliquid petiturum. In cap. *Si quis, de simonia* sic legitur: (Si quis ordinauerit, seu ad ordinem præsentauerit aliquem, promissionem, vel iuramentum ab illo recipiens, quod super prouisione sua non inquietet eundem, ordinator à collatione, præsentator vero ab executione ordinum perueniam, & ordinatus ab ordine sic suscepto, donec dispensationem super hoc per sedem Apostolicam obtinere me-

rueant nouerint se suspensos.

Item ex cap. *Ex tua, de simonia* patet, eum esse simoniacum, qui aliquid dedit ex pacto patrono præsentatori.

Tertiò quaeritur, An in simoniæ crimen incurrat, qui aliquid ex pacto dedit examinatori, vt ipsum tanquam idoneum approbet ad ordines recipiendos? Respondeo, eum in simoniæ crimen incurtere: quia ex cap. *Nullus, & cap. Presbyteri, & cap. Episcopi, & cap. Quando, & cap. Episcopus, distin. 24.* constat, omnes, qui sunt ad ordines promouendi, examinari prius debere, & præsertim in tribus, videlicet, An legitimam ætatem attigerint: An idoneam literaturam habeant: An morum honestate sint præditi.

Quia igitur examinatio est ad ordines ex iure necessaria, conueniens est, vt qui dat aliquid examinatori ex pacto, simoniaca labe polluat; quia ex pacto sibi viam parat ad ordines.

Si quaeras, An liceat examinatori aliquid accipere sibi sponte oblatum? Respondeo, minime. Ita Concilium Tridentinum *sess. 21. cap. 1.* Quia examinator est minister Episcopi, vel collatoris ordinum: at Concilium ibi prohibet, Episcoporum, vel collatorum ordinum ministris aliquid etiam sponte oblatum quouis pretextu accipere.

Quartò quaeritur, An Titius simoniæ crimen admiserit, pecuniam dando ianitori, vt ei pateret accessus ad Episcopum, à quo literas dimissorias, vel testimoniales peteret, vel ordinem reciperet? Respondeo cum Siluestro in verbo *Simonia* vers. 5. prope finem, & cum Angelo *simonia* 3. num. 25. Titium non admisisse simoniæ crimen, si tantummodo dedit, vt aditum haberet ad Episcopum: quoniam talis aditus, vel accessus non est per se necessario coniunctus cum re spirituali, quam ingressus est Episcopum petiit. Secus vero fuerat, si dedit ianitori, vt per ipsum patrociniū, suffragium, & fauorem habuisset apud Episcopum, quò rem spiritualem impetraret.

De Simonia, quæ in re diuina facienda committitur.

CAPVT VI.

PRIMò quaeritur, An Sacerdoti liceat maiorem soluta elemosinam exigere ob rem diuinam factam? Respondeo, non esse licitum exigere, quandocumque elemosyna taxata fuerit, vel consuetudine, vel auctoritate superioris. *Sotus lib. 9. de iustitia, quæst. 2. art. 2. & quarto distinct. 12. quæst. 2. art. 1. Nauar. in Manuali, cap. 23. num. 92. & 100. & sequen. & consil. 6. De celebri Missa. Corduben. in quæstionibus, lib. 2. quæst. 4.* Et ratio est; quia eiusmodi elemosyna taxari potest, vel consuetudine recepta.

Quæres, An tuta conscientia possit recipere elemosynam gratis oblatam? Respondeo, si is qui offert, sciens ac prudens offerat maiorem soluta, fas esse sacerdoti eam accipere; quia & is qui dat gratis, & liberaliter offert, & Sacerdos accipit tanquam gratis, & liberaliter sibi datam.

Secundò quaeritur, An Sacerdos qui Parochi non est, si pauper sit, duo possit stipendia accipere, vbi vnum stipendium consuetum ad diuinum victum non sufficit, cum tamen vnum tantummodo faciat Missæ sacrificium pro duobus, qui duo stipendia desiderunt, vt factis operaretur. *Sotus lib. 9. de iustitia, quæst. 3. art. dub. 3.* an eum tuto id posse facere, dummodo non plura recipiat, quam duo, quæ ad quotidianum victum sufficiant: quia qui altari seruit, de altari viuit: & [*Qui seruat spiritualia, carnalia meret*, 1. *Cor. 9.*

Addit etiam Sotus, id licitum esse Sacerdoti diuiti quia si vnum stipendium consuetum non fatis est ad cibum quotidianum, iure suo vitus, si duo suscipiat. *Cantus lib.*